Anul al 51-lea 12 Pagini EXEMPLARUL În Țară: 3 Lei În Străinătate: 6 Lei. 12 Pagini Nr. 5 Sâmbătă 6 Ianuarie 1934

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. No. 120222/932

ABONAMENTE ÎN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 în străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI are numerele: 3-3010; 3-3011; 3-3012; 3-3013; 3-3014; 3-3015

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

UN EPISOD ELECTORAL

La o întrunire ținută de organizația liberală într'o comună mai mare din județul Cetatea Albă, în cursul campaniei electorale, un candidat din opoziție a întrerupt pe un vorbitor vociferând în favoarea partidului său. Președintele adunării interzise orice contra manifestație și ceru pe adversar să ia cuvântul. Acesta înșiră asistenților pretextele pentru cari cerea sprijinirea fostului guvern în alegerile generale. Considerațiunile silnice întâmpinară însă o nepăsare unanimă, din cauza realității prea evidente a greșelilor și abuzurilor săvârșite în timpul conducerii de partidul oratorului fără voe.

Întrunirea continuă cu expunerile partizanilor noului guvern și, când se sfârși, candidatul din opoziție luă iarăș cuvântul ca să mulțumească președintelui și adunării pentru ținuta civilizată, exprimându-și speranța că pe viitor lucrurile se vor petrece așa în general.

Nu știm dacă faptul s'a întâmplat și în alte locuri.

El este însă îmbucurător, fiindcă dovedește că luptele politice ar putea să se ridice la nivelul de a îmbrăca un caracter de concurență, de întrecere, de rivalitate în dorința exclusivă și generoasă de a servi țara cât mai bine.

Vulgaritățile și violențele în vorbe și în fapte, ce preced și însoțesc operațiunile electorale în locuri mai multe sau mai puține, în măsură mare sau mică, după temperamentele conducătorilor și temperaturile organizațiilor, ating în raport cu intensitatea și efectele lor prestigiul uneia din manifestațiunile cele mai solemne ale dreptului cetățenesc, acela de a indica în mod liber guvernarea socotită mai aptă pentru administrarea, consolidarea și apărarea Statului.

Această operațiune națională se impune să se desfășoare într'un cadru de preocupări obiective, dominate de ideea esențială a binelui obștesc și prin urmare de încrederea acordată capacității și patriotismului rezultat din experiențele active și fecunde.

Un asemenea cadru nu trebue să fie știrbit și mânjit prin apucături urâte și brutale, cari, este drept, înjosesc mai mult pe autori de cât pe cei vizați, știrbind totuș din aureola unui eveniment de ordin important în viața publică.

Partidele politice cari se respectă sunt datoare să pună în programul lor, măcar sufletește, și acest punct, considerat până acum neglijabil cel puțin de unele din ele. Educațiunea partizanilor trebue să se facă în sensul respectării adversarilor, pentru ca reciprocitatea să asigure atmosfera potrivită însemnătății operațiunilor. Injuriile și agresiunile sunt pe atât de reprobabile, pe cât sunt de îndreptățite demascările cu dovezi ale elementelor recuzabile din punct de vedere moral de a participa în calitate de candidați și chiar de alegători la viața politică a țării. Acestea, da, se impune să fie impedicate și înlăturate, tocmai pentru atingerea scopului superior: seninătatea atmosferei fondului și procedurii în conducerea Statului.

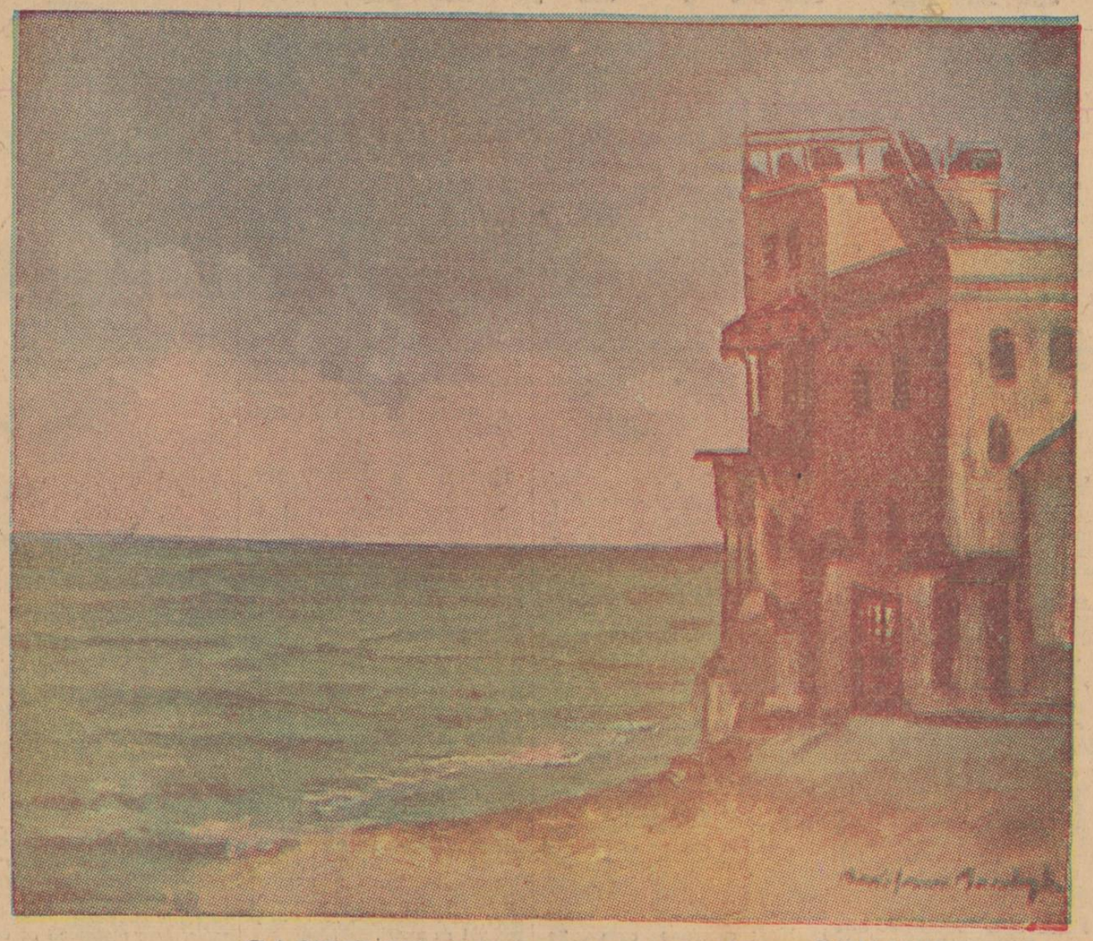

CASTELUL ȘUȚU-CONSTANȚA — MARIA IONESCU BACALOGLU (Expoziția din palatul „Universul")

I. G. DUCA

de dr. I. MATOUȘEK, ministru de comerț al Cehoslovaciei

Înainte de a părăsi țara, după funeraliile lui I. G. Duca, d. Matoušek, ministrul de comerț al Cehoslovaciei, a transmis presei următorul articol omagial:

In ceasuri de sbuciumat sfârșit de an, când lumea întreagă mișcată de un trecut nefavorabil prepara tocmai planurile unei activități noui, am fost sguduiți de fulgerătoarea veste a prăbușirii acestui fiu al națiunii române, acest harnic și devotat uvrier, care a colaborat la unitatea ei.

Cu atât mai mult înțelegem doliul abătut asupra întregii țări și care cernește sufletul întregii națiuni. Cu atât mai mult suntem pătrunși de durerea amicilor și colaboratorilor, loviți de destinul tragic al defunctului.

Națiunea cehoslovacă împărtășește acest doliu și această durere. Poporul cehoslovac și-l amintește pe Duca, în calitatea lui de conducător prevăzător al politicii externe al țării sale, în timpurile de după război și în particular ca pe unul dintre creatorii politici ai Micii Înțelegeri. Poporul cehoslovac vedea în el un amic și un colaborator sincer la lucrările comune în concertul internațional, adesea străbătute de dificultăți.

Dar Duca a dispărut în momentul în care abia fusese statornicit pe primul plan în serviciul Regelui său și al țării sale, după ce primise încrederea supremă a partidului său.

Dispariția lui este tot atât de mare pentru Cehoslovacia, stat aliat și amic, care alături de România și Iugoslavia alcătuește solida organizare a Micii Înțelegeri. In ajunul tratativelor economice, cari se vor deschide la Praga, peste câteva zile, în cercul restrâns al Micii Înțelegeri, și în care ne promitem consolidarea economică a unității noastre, tragica moarte a lui Duca trebue și mai mult regretată. Duca a participat la începuturile politice ale Micii Înțelegeri economice. Nu și-a trăit viața în van. Mâna criminală nu a putut însă suprime decât trupul, în timp ce opera și ideile sale vor continua să trăiască.

Conlucrarea noastră, dela care a fost smuls atât de tragic acest mare om de stat, va rămâne pentru totdeauna în amintirea noastră. Memoria lui va dăinui în noi și va întări eforturile noastre viitoare.

Drama din b-dul Carol II

— Inginerul pensionar Lascarachi impușcat de inginerul Gh. Popovici. — Ucigașul se sinucide. — Motivul dramei este o ceartă bănească —

In bulevardul Carol II, fost Independenței, la câțiva pași de palatul regal dela Cotroceni, s'a întâmplat, Mercuri seară, la ora 8, o dramă.

Inginerul Gh. Popovici, de fel din Bârlad, a impușcat mortal pe inginerul topometric Vasile Lascarachi și apoi s'a sinucis.

Iată cum s'a săvârșit drama:

In b-dul Carol II nr. 16, în imobilul d-lui căpitan dr. Ionescu, dela spitalul militar „Regina Elisabeta", la etajul II, locuește de astă toamnă inginerul topometric Vasile Lascarachi, de 54 ani, fost inspector la cadastru.

Inginerul fiind pensionar, și-a făcut, acasă la el, un biurou de construcții, unde lucrau doi funcționari și se ocupa cu planuri și devize.

Printre angajații inginerului pensionar se afla și inginerul Gheorghe Popovici, de 36 ani, de fel din Bârlad.

DRAMA

Inginerul Gh. Popovici a fost și el multă vreme funcționar la cadastru, dar, în ultimul timp fusese pus în disponibilitate. Văzându-se fără serviciu și-a dus soția la Bârlad, ca să stea la părinții lui, iar el continua să lucreze la d. Lascarachi.

Inainte de Crăciun, Popovici a plecat la Bârlad de unde s'a înapoiat Miercuri seară.

Pe la ora 7 seara s'a dus la Lascarachi și în biurou a găsit pe un nou angajat anume Mihai Vartan, din str. Sft. Nicolae Tei 29.

El a stat câtva timp de vorbă cu noul angajat, când de odată și-a făcut intrarea ing. Lascarachi.

— La cine ai venit, d-le?, se adresă Lascarachi lui Popovici.

— La d-ta, ca să-ți urez la mulți ani!

— N'am nevoie de urările d-tale.

— Mi-am făcut datoria.

La acest dialog era martor noul angajat.

D. Vartan a eșit în sălița, lăsând pe cei doi de vorbă, dar a auzit de odată două detunături de armă.

Bănuind că s'a petrecut ceva neobișnuit în biurou, a fugit până în bucătărie și a anunțat pe d-na Lascarachi, care tocmai pregătea cina.

Intr'un suflet, d-na alergă în biurou și deschizând ușa, găsi pe soțul său întins pe covor, iar pe inginerul Popovici prăbușit peste un fotoliu.

Un medic chemat în grabă nu putu decât să constate moartea inginerului Lascarachi, care avea o rană sângerândă în ceafă, produsă de glonte.

Cum ing. Popovici mai dădea semne de viață, el a fost dus la spitalul Brâncovenesc.

Starea lui este disperată, de oarece glontele ce și l-a tras în tâmpla dreaptă l-a perforat creierul.

AUTORITĂȚILE LA LOCUL DRAMEI

Imediat după dramă s'au dus în b-dul Carol II, d-nii colonel Gabriel Marinescu, prefectul poliției; inspector I. Frânculescu, șeful siguranței Capitalei; Procop Dumitrescu, prim procuror; jude instructor Armand Constantinescu, procuror Dumitriu, comisarii de siguranță D. Vasilescu și Aurică Ionescu.

D. dr. Stoenescu, medic legist, examinând cadavrul a dedus că glontele a fost tras de foarte aproape și că victima era în mers.

La locul dramei s'a găsit un „browning", din care lipseau două gloanțe.

SCRISORILE SINUCIGAȘULUI

Din ordinul d-lui prim-procuror Procop Dumitrescu, cadavrul inginerului Lascarachi a fost dus la Institutul medico-legal.

Asupra ucigașului s'au găsit două scrisori: una adresată soției sale la Bârlad, stra. Maria Gâlcă 18 și alta autorităților

In scrisoarea adresată soției, criminalul îi cere scuze de supărarea ce-i face și că e silit să facă acest gest, deoarece e disperat fără slujbă.

In scrisoarea adresată autorităților, cere să nu-i se facă autopsie.

CE SPUNE FUNCȚIONARUL VARTAN

D. Mihai Vartan, noul angajat, a declarat reprezentanților parchetului că ucigașul a cerut inginerului bani.

Ca să nu fie martor la cearta lor, a eșit pe sală și atunci a auzit cele două focuri de revolver.

Din cercetările făcute de organele anchetatoare, reese că Popovici avea de luat mai mulți bani dela victimă și în repetate rânduri l-a rugat să lichideze cu el.

Mercuri seară s'a dus cu gândul să lichideze cu orice preț și a venit înarmat.

In fața refuzului ucigașului de a-i da banii, el a tras asupra lui și apoi s'a împușcat.

—oxo—

Atentat cu bombe în Austria

Viena, 3 (Rador). — Din Bregenz se comunică știrea că mai multe bombe de hârtie au făcut explozie în fața locuinței directorului Ende, ministrul Constituției, și în curtea palatului guvernamental.

Pagubele materiale, cauzate de explozie, sunt importante. Din primele cercetări rezultă că bombele ar fi fost așezate de național-socialiști.

—xox—

D. Gh. Tătărăscu formează guvernul

— Noul prim-ministru a depus Miercuri jurământul. — Consfătuirile de Miercuri noaptea. —

M. S. Regele a primit Miercuri, la ora 12 dim., la Sinaia, în audiență, pe d. Gh. Tătărăscu, ministrul industriei. Audiența a durat două ore, după care Suveranul a însărcinat pe d. Tătărăscu cu formarea noului guvern.

La ora 3 d. a. Suveranul a primit în audiență pe d. Victor Antonescu, ministrul justiției.

Apoi M. S. Regele a primit la ora 5 d. a. pe d. dr. C. Anghelescu, președinte al consiliului și Dinu Brătianu, ministru de finanțe, cărora le-a comunicat că a însărcinat pe d. Gh. Tătărăscu cu formarea noului guvern.

D. dr. C. Anghelescu a contrasemnat decretul pentru numirea ca prim-ministru a d-lui Gh. Tătărăscu.

D. GH. TATARASCU

Noul președinte al consiliului de miniștri, d. Tătărăscu, a depus apoi jurământul, în fața M. S. Regelui, la castelul Foișor.

Cu un tren special au sosit în Capitală la ora 7 și 10, venind dela Sinaia, d-nii dr. C. Anghelescu, Dinu Brătianu, Vasile Sassu, C. Dumitriu, N. N. Săveanu.

D-nii Franasovici și Inculeț, cari au stat Marți seara la Sinaia, au revenit în Capitală încă de Marți noaptea.

La ora 9 și 10, cu alt tren special, a sosit în Capitală noul prim ministru, d. Gh. Tătărăscu. In gara de Nord d-sa a fost salutat de numeroși prieteni politici, parte din membrii guvernului și de comisarii regali colonelii Pomponiu și Pella.

Consfătuirile de Miercuri noapte

La ora 10 seara, o consfătuire ministerială s'a ținut în localul președinției consiliului de miniștri, spre a se vedea dacă toți membrii guvernului dau sprijin noului formațiuni ministeriale.

Tot Miercuri seara, s'a ținut la d. Dinu Brătianu o consfătuire.

*

M. S. Regele a acordat d-lui dr. C. Anghelescu colanul „Serviciul credincios".

Vion

*

Alte amănunte la Ultima oră.

Groaznică explozie într'o mină din Boemia

— 149 mineri îngropați sub pământ —

Praga, 3 (Radio-Central). — Din Duchcov se anunță:

In mina de cărbuni „Nelson 3", care aparține soc. miniere din Most, s'a produs azi după amiază o mare catastrofă.

Puțin după ora 5 seara s'a produs o explozie violentă.

Din mină s'a ridicat o coloană de flăcări, care a fost văzută până la o depărtare de mai mulți km.

Toate geamurile caselor din localitățile învecinate au fost sparte sub presiunea exploziei.

Instalația pentru scoaterea cărbunilor, schela și clădirea administrației au fost distruse.

In mină se aflau 149 persoane, cari au rămas izolate.

Toate echipele de salvare disponibile din minele vecine, pompierii și trupele au venit în ajutor.

Intrarea principală în mină și toate legăturile telefonice cu lucrătorii îngropați fiind distruse, va trebui să se sape ganguri speciale, spre a ajunge la ei.

Până acum au fost scoase din mină două cadavre și doi grav răniți.

Patru mineri au reușit să găsească un drum din interiorul minei „Nelson 3" în mina „Nelson 7", de unde s'au urcat pe scări la suprafața pământului, dela o adâncime de 320 m.

Ei au ajuns așa de epuizați la suprafață, în cât a trebuit să fie imediat internați la spital și n'au putut da amănunte asupra acestei mari nenorociri. Pe calea luată de acești mineri, o echipă de salvare încearcă acum să pătrundă până la minerii îngropați.

Despre soarta celorlalți mineri domnește cea mai mare nesiguranță.

Se crede că această nenorocire se datorează unei exploziuni de gaze.

Mina „Nelson 3" este a doua mare mină de cărbuni în districtul minier din Nordul Boemiei.

Din această mină se scoteau zilnic 150—180 vagoane cărbuni.

In timpurile normale lucrau aci 750 mineri în trei echipe, iar azi numai 450 mineri.

Familiile minerilor îngropați s'au adunat în jurul minei.

In urma exploziei casele din localitatea apropiată Osek au suferit mari stricăciuni.

Cușca de transport a fost aruncată, sub presiunea exploziei, din adâncimea minei până sus și a rămas agățată de schelă.

*

Praga, 3 (Radio-Central). — **După ultimele știri în mină au intrat azi la lucru 149 mineri și 9 supraveghetori.**

Dintre aceștia unsprezece au fost până acum salvați.

Din mină au mai fost scoase 6 cadavre.

Soarta celorlalți este aproape pecetluită, întrucât echipele de salvare nu pot înainta din cauza fumului.

NU SE SPERA IN SALVAREA MINERILOR

Praga, 3 (Rador). — **Explozia din mina „Nelson" din apropiere de Osek a distrus complet întreaga instalație a minei.**

Lucrările de salvare sunt foarte mult îngreunate de oarece din galeriile minei continuă să iasă gaze. Numeroase galerii secundare se dărâmă.

Prima echipă de salvare a găsit la intrarea unei galerii 4 morți. Nu se știe nimic de soarta celor 116 mineri îngropați în mină.

Se crede că ei au pierit toți prin asfixiere de oarece toate eșirile minei sunt complet acoperite de dărâmăturile galeriilor.

Conflictul anglo-german

pe chestia datoriilor particulare

Londra, 3 (Rador). — Circulara adresată eri de Banca Reichului creditorilor săi pare că va agrava conflictul existent între Anglia și Germania pe chestiunea datoriilor particulare.

Cercurile interesate așteaptă cu o legitimă nerăbdare evoluția conflictului.

—xox—

Acordul comercial

italo-român va fi semnat

Roma, 3 (Rador). — Agenția „Ștefani" transmite:

Nouile acorduri comerciale între Italia și România, și între Italia și Iugoslavia vor fi semnate, curând, la Roma.

Tratativele între miniștrii de resort italieni și delegațiile celor două țări au dus la o înțelegere.

*

Roma, 3 (Rador). — Ziarele italiene anunță că negocierile comerciale cu Iugoslavia și **România** sunt virtual terminate.

In scurt timp se vor semna acorduri adiționale la actualele convenții comerciale dintre cele două țări și Italia.

—o✻o—

Cutremur la Atena

Atena, 3 (Rador).— Azi dimineață pe la ora 4 s'a înregistrat aici un cutremur puternic.

„Ofensiva" culturală și politica antișcolară (?)

—xox—

— Ce trebue să facem pentru învățământul public —

S'a vorbit mult până eri de necesitatea unei „ofensive culturale". Azi se vorbește de necesitatea unei „politici... antișcolare!"

Contradicțiunea este evidentă. De fapt, termenii sunt nefericiți. Ofensiva culturală implică ideia unei lupte organizate împotriva cuiva și pentru cucerirea culturii. Concepția se poate desvolta metodic, gradat, după anumite norme. Cultura nu se ia cu asalt, ca o poziție întărită, după ce a fost bombardată de artilerie.

Politica antișcolară ar însemna distrugerea școlii, ca și când școala ar fi izvorul tuturor relelor de care suferă societatea de astăzi! Chiar dacă s'ar urmări înlăturarea „abuzului de școală" în învățământul secundar și superior, prin reducerea simțitoare a absolvenților, a bacalaureaților, a licențiaților și a doctorilor în diferite specialități, înseamnă că voim să adoptăm tipul culturii primare, atât la sate, cât și la orașe. Alții, pretind că și învățământul nostru rural prea desvoltat, este... primejdios. De aceea s'au și desființat în ultimii ani mai multe școli normale, ca și când am fi atins numărul maximum de învățători în raport cu populația școlară.

S'a mers chiar mai departe cu aplicarea politicii antișcolare: în loc să se dea o mare desvoltare învățământului practic, de care avem în adevăr nevoe, căutând să atragem tineretul spre meserii, agricultură, comerț și industrie, am desființat numeroase școli din această categorie.

Invățământului nostru public, dela război încoace, n'a dat rezultatele dorite, din cauze ce urmează să le stabilim. Prea multe reforme ale acestui învățământ n'au contribuit de cât să agraveze situația.

(Continuare în pag. 2-a)

Desacord între comisarii sovietici asupra atitudinii față de Japonia

Londra, 3 (Rador).—Corespondentul din Helsingfors al ziarului „Morning Post" anunță că persoanele din imediata apropiere a lui Stalin ar fi împărțite în două tabere față de situația din Extremul Orient și față de amenințarea crescândă a național-socialismului în statele baltice.

Grupul care conduce comisariatul războiului ar fi în favoarea unor metode mai agresive față de Japonia. Celălalt grup, condus de către Molotow și Kaganovici se opune unei înrăutățiri a relațiilor dintre Rusia Sovietică și Japonia, afirmând că primejdia reală pentru Soviete stă în activitatea agenților germani în statele baltice.

CONSILIU MILITAR SECRET LA KREMLIN

Londra, 3 (Tel. part.). — *La Kremlin s'a ținut un consiliu militar secret, consacrat evenimentelor din Extremul Orient.*

Au luat parte Voroșilov, Bluecher, Budennăi, Ivanov, comandantul forțelor aeriene de război și alți comandanți superiori ai armatei sovietice.

S'a discutat cazul a 25 slujbași sovietici ai căii ferate de Est, arestați la Charbin, de poliția manciuriană, sub acuzarea de spionaj. Deși guvernul sovietic ceruse eliberarea celor arestați, guvernul manciurian a răspuns că ei vor fi dați judecății și, dacă vina lor va fi dovedită, vor fi împușcați.

Guvernul sovietic a dispus arestarea a 25 cetățeni manciurieni pe teritoriul U. R. S. S. ului. Arestații sunt declarați ostatici și, în cazul împușcării cetățenilor sovietici arestați la Charbin, vor fi executați.

Inaintarea japon ezilor în Mongolia

Moscova, 3 (Prin radio).— **Japonia a început o acțiune hotărîtă în Mongolia, la nordul Zidului cel mare. Forțele japoneze înaintează necontenit, consolidându-și drumul unei eventuale retrageri prin poduri, drumuri și aerodromuri. Totul se face cu o repeziciune excepțională care îngrijorează în cel mai înalt grad Rusia Sovietică.**

INGRIJORAREA CHINEI

Shanghai, 3 (Prin radio).— Guvernul din Nanking a decis să ia măsuri împotriva infiltrării japoneze în Mongolia. Japonia amenință să îndepărteze repede și definitiv produsele chineze de pe piețele mongole. China socotește situația actuală ca foarte gravă pentru interesele ei comerciale.